

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Tussenverslag rapporteur EU Kiesakte

Sven Koopmans
Rapporteur Europese Kiesakte

aan commissie Binnenlandse Zaken
datum 3 juli 2017

Geachte Leden,

Op 11 mei 2017 heeft uw commissie mij benoemd tot rapporteur Europese Kiesakte, met als mandaat informatie te verzamelen over de voortgang van het voorstel en het Kamerstandpunt uit te dragen. Graag informeer ik u over mijn bevindingen tot op heden.

In de afgelopen periode heb ik in persoon gesprekken gevoerd met de indiener van het Kiesaktevoorstel, Europarlementariër mevrouw Danuta Hübner en met de onderhandelaar namens de GUE-fractie, de heer Helmut Scholz. Daarnaast heb ik informeel gesproken met relevante betrokkenen rond de EU-Raad van Ministers. Uit deze gesprekken bleek mij het volgende:

De onderhandelingen over het Kiesaktevoorstel verlopen langzaam. Desalniettemin lijkt in het afgelopen half jaar over de meeste onderdelen van het voorstel op raads werkgroep-niveau een gemeenschappelijk standpunt van de lidstaten te zijn bereikt. Veel van de meer 'federalistische' elementen zijn daarbij naar verluidt uit het voorstel gehaald. Onder meer de transnationale kandidatenlijsten en het enkelvoudige Europese kiesdistrict voor de Spitzenkandidaten komen niet langer in de tekst voor. Op enkele saillante punten is echter nog geen akkoord. Dit betreft in elk geval de regels over stemmen vanuit het buitenland en de invoering van een kiesdrempel in de grotere lidstaten. Duitsland is sterk voorstander van een regeling op dat laatste punt.

Ondanks het trage tempo van de onderhandelingen wordt dus toch richting een akkoord gewerkt. Het is inmiddels wel de vraag in hoeverre het Europees Parlement bereid is de geamendeerde tekst te accepteren. Er mag rekening mee worden gehouden dat het EP uiteindelijk tegen het eigen voorstel zal stemmen. Dit omdat enerzijds een meer federalistisch ingesteld deel bezwaar maakt tegen de verwatering van het voorstel door de Raad, terwijl anderzijds meer eurosceptische parlementariërs bezwaar blijven maken tegen de voorschriften die nog resteren. Daarnaast zijn er bij één of meer grotere lidstaten fundamentele bezwaren, onder meer omdat zij mogelijk hun grondwet zouden moeten wijzigen om de concept-Kiesakte te implementeren.

betreft Tussenverslag rapporteur EU Kiesakte

De tijd begint te dringen. Voor tijdige implementatie voorafgaand aan de EP-verkiezingen van 2019 moeten de onderhandelingen snel worden afgerond. Op vrijdag 30 juni jl. is voor onder Maltees voorzitterschap op ambtelijk niveau vergaderd over het Kiesaktevoorstel. Er is geprobeerd een doorbraak te forceren op één van de nog openliggende punten. Informeel is mij inmiddels bevestigd dat deze poging niet gelukt is. Het Estse EU-Voorzitterschap neemt de leiding nu over. Naar verwachting zullen belanghebbende lidstaten blijven proberen een akkoord te sluiten.

Namens uw commissie heb ik mevrouw Hübner en de heer Scholz nogmaals de breed gedragen, u welbekende positie van de Kamer op het voorstel toegelicht. Mevrouw Hübner, hoewel begripvol, kon zich niet vinden in onze standpunten. Met de heer Scholz, die net als de rest van zijn fractie tegen het Kiesaktevoorstel stemde, is afgesproken verdere samenwerkingsmogelijkheden te verkennen.

Een de Kamer onwelgevallig akkoord over het voorstel voor de Europese Kiesakte lijkt op dit moment nog niet aanstaande. Tegelijkertijd constateer ik dat er buiten ons om richting een consensus wordt gewerkt. Ik zal daarom de ontwikkelingen blijven volgen en daarover opnieuw verslag uitbrengen aan uw commissie. Er moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat het onderhandelingsproces plotseling in een stroomversnelling terecht komt, om zo toch nog een nieuwe Europese kieswet in te voeren voor de verkiezingen van 2019. Met name Duitsland zal druk blijven uitoefenen.

Het lijkt mij daarom raadzaam te overwegen de interparlementaire coalitie die door mijn voorganger is opgebouwd verder te bestendigen en eventueel uit te breiden. Ik zal, indien dat echt noodzakelijk wordt geacht, aan u voorstellen om enkele werkbezoeken af te leggen.

Met genoegen zal ik, indien gewenst, u deze tussenrapportage nader toelichten.

Met vriendelijke groet,

Sven Koopmans